

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за приемане на Правилник за устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2017 г. – 30.06.2017 г.	Дата: 30.06.2017 г.
Контакт за въпроси: М. Коджабашиева	Телефон: 02/ 9217553

1. Дефиниране на проблема

Приемането на Постановление на Министерския съвет за приемане на Правилник за устройството и функциите на Националния инспекторат по образование (За кратко Постановление) е необходимо с оглед изпълнение на разпоредбите на чл. чл. 279 на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

В проекта на Постановление са определени устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието (НИО), както и правата и задълженията на инспекторите.

Понастоящем в рамките на компетентността на нито една от дирекциите в Министерството на образованието и науката (МОН) не е посочено извършване на инспектирането, регламентирано в чл. 273 ал.1 на ЗПУО. Същевременно чл. 274, ал. 1 на ЗПУО гласи: „За извършване на инспектирането се създава Национален инспекторат по образованието като юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерския съвет със седалище София“. Устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието, правата и задълженията на инспекторите се определят с правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на образованието и науката (съгласно чл. 279 на ЗПУО).

Приемането на Постановлението има и стратегически основания – във връзка с прилагането на политики за подобряване на качеството на предучилищното и училищното образование в контекста на съвременните национални и европейски образователни приоритети, на които се основава ЗПУО и които Република България споделя като държава членка на Европейския съюз.

Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

1.1. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Липсата на НИО, който да извършва инспектирането, е фактор, възпрепятстващ изготвянето на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование в определен момент на дейността им и определянето на насоките за подобряване. Това създава пречки за повишаване на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование.

Проблемът е възможно да бъде решен единствено чрез създаването на НИО, което е свързано с приемане на Правилника за устройството и функциите му, с който да се уреди структурата, да се регламентират права и отговорности на инспекторите, организацията на работата. По смисъла на чл. 279 от Закона за предучилищното и училищното образование Министерски съвет приема Правилника за устройството и функциите на НИО по предложение на министъра на образованието.

1.2. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Целта на Постановлението е да се определят устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието (НИО), както и правата и задълженията на инспекторите.

НИО следва да осъществява дейности за извършване на инспектиране като процес за изготвяне на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование в определен момент на дейността им и за определяне на насоките за подобряване на качеството на образованието.

В резултат на дейността си НИО следва ежегодно да предоставя на министъра на образованието и науката и на Министерския съвет анализ за качеството на образованието в инспектираните детски градини и училища.

Въз основа на извършените инспекции НИО следва да уведомява в писмен вид началника на съответното регионално управление на образованието (РУО), когато:

а) в процеса на инспектиране се установят нарушения на нормативната уредба в системата на предучилищното и училищното образование;

б) е необходима методическа подкрепа за изпълнение на насоките от инспектирането;

в) констатираното ниво на преподаване и усвояване на компетентности от учениците не осигурява достъп до качествено образование в съответното училище и се изискват мерки за подобряване на резултатите.

Като резултат се очаква методическа подкрепа от страна на РУО, което следва да доведе до повишаване на качеството на образованието в инспектираната институция.

Чрез функционирането на НИО ще се създадат благоприятни условия за постигане на целите, заложените в действащата стратегическа рамка за образование, свързани с повишаване качеството на предучилищното и училищното образование, повишаване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и на намаляване дела на отпадналите от училище и преждевременно напусналите училище.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена

област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Приемането и действието на Постановлението засяга широк кръг заинтересовани страни.

Пряко въздействие Постановлението ще окаже върху директора и служителите в НИО – 20 щатни бройки, в т.ч. директор, разпределени в два отдела „Административно осигуряване“ и „Инспектиране“.

Тъй като предмет на инспектирането са всички дейности, осъществявани от детската градина или училището и постигнатите резултати, а обект на инспектирането са всички области от дейността на детската градина или училището, заинтересовани страни във връзка с Постановлението са и:

- детските градини и училищата като институции в системата на предучилищното и училищното образование - 1910 детски градини и 2473 училища;
- участниците в образователния процес:
 - 16 226 учители и 2820 педагогически специалисти с ръководни функции в детските градини, в т. ч. директори, психолози, педагози, логопеди;
 - 61 445 учители в училища и 8 129 педагогически специалисти с ръководни функции в училищата (директори, заместник-директори, ръководители направление ИКТ), психолози, педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, възпитатели, хореографи, корепетитори, треньори, рехабилитатори;
 - децата и учениците, родителите;
- 28-те регионални управления на образованието, които, въз основа на насоки за подобряване на работата, оказват методическа подкрепа на детските градини и училищата;
- Министерството на образованието и науката – с оглед формиране и прилагане на политики, насочени към подобряване на качеството на образованието.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 - да не се прави нищо (без действие; нулев вариант)

Вариант 1 - предприемане на регулаторна намеса

Вариант 0 - предприемане на действие. Ако се приложи вариантът „Без действие“, преди всичко ще се нарушат разпоредбите на Глава 15., вкл. на чл. 279 от ЗПУО.

В резултат на анализа на ситуацията се налага изводът, че проблемът не може да се разреши без предприемане на никакви действия. Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1 - регулаторна намеса. Приемането и прилагането на Постановлението е действие, чрез което ще се изпълнят разпоредбите на Глава 15., вкл. на чл. 279 от ЗПУО. Чрез предприемането на регулаторна намеса (приемане и прилагане на Постановлението) се определят устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието /НИО/, както и правата и задълженията на инспекторите.

Поради изложеното дотук Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0 – Негативните последици от предприемането на никакви действия преди всичко се отнасят до неизпълнение на разпоредбите на Глава 15., вкл. на 274 и чл.279 от ЗПУО. Те са свързани с липсата на нормативни условия за извършване на инспектирането. Липсата на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование в

определен момент на дейността им ще възпрепятства подобряването на качеството на предоставяното от тях образование. Това ще се отрази в негативен план по отношение на управлението на детските градини и училищата. Учителите, педагогическите специалисти с ръководни функции и другите педагогически специалисти в детските градини и училищата ще бъдат лишени от възможността да получат методическа подкрепа от страна на РУО, когато това е необходимо.

Крайният потърпевш от това развитие ще бъде детето/ученикът, като последиците за него ще бъдат свързани с по-неблагоприятни условия за подобряване достъпа до образование и качеството на образованието.

Липсата на анализ за качеството на образованието в инспектираните детски градини и училища, който да бъде предоставен на министъра на образованието и науката и на Министерския съвет, ще възпрепятства формирането и прилагането на политики, насочени към постигане на стратегическите цели в областта на предучилищното и училищното образование.

Прилагането на нулев сценарий ще окаже негативно въздействие по отношение за намаляване дела на отпадналите от училище и на преждевременно напусналите училище.

Вариант 1 - При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни последици от по отношение на качеството на образованието (приемане на Постановлението).

Прилагането на Вариант 1 няма да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и няма да има отрицателни ефекти относно екологичното равновесие, както и до промяна в административната тежест за бизнеса.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0 - Не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни. Като цяло действащата към момента нормативна уредба

не предвижда структура, която да извършва инспектирането.

Вариант 1 –

С приемане на Постановлението преди всичко ще бъдат изпълнени разпоредбите на Глава 15., вкл. на чл. 279 от ЗПУО. Ще се постигне съответствие с разпоредбите на ЗПУО.

Приемането на Постановлението е свързано със създаване на условия за прилагане на концептуалното изискване на Закона за предучилищното и училищното образование за управление на системата на предучилищното и училищното образование чрез прилагането на системен и интегриран подход, който да осигури взаимната свързаност и съгласуваност на основните ѝ компоненти. Един от компонентите на системата на предучилищното и училищното образование е инспектирането ѝ. Инспектирането е част от процеса на управление на качеството като организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.

Ще се намалят до минимум трудностите и противоречията, обусловени от наличната към момента нормативна уредба във връзка с инспектирането на детските градини и училищата. Наличието на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование в определен момент на дейността им ще бъде фактор за подобряването на качеството на предоставяното от тях образование.

Учителите, педагогическите специалисти с ръководни функции и другите педагогически специалисти в детските градини и училищата ще получат методическа подкрепа от страна на РУО, когато това е необходимо. Това ще окаже позитивно въздействие по отношение на успешно управление на детските градини и училищата. Правилникът за устройството и функциите на НИО следва да информира всички потенциални засегнати и заинтересовани страни за правата и отговорностите на инспекторите и да дава увереност за обективност, прозрачност, безпристрастност в процеса на осъществяването на инспектирането. С оглед постигане на публичност и прозрачност НИО следва да публикува на официалната си интернет страница обобщена информация за оценките и за насоките по области на инспектираните детски

градини и училища. Това ги поставя в условия на конкурентост, но и дава информация на родители, бизнес и др. ползватели на съответната образователна услуга информация за качеството ѝ.

Предлаганите промени, свързани с действието на Постановлението, ще спомогнат за намаляването на бариерите относно осъществяването на реформата в предучилищното и училищното образование. На базата на ежегодно предоставяния на министъра на образованието и науката и на Министерския съвет анализ за качеството на образованието в инспектираните детски градини и училища ще се предприемат политики и мерки по посока на осъществяване на стратегическите цели в областта на предучилищното и училищното образование. Ще се създадат благоприятни условия за подобряване на качеството на предоставяното от детската градина и училището образование, за повишаване на обхвата на деца и ученици в предучилищното и училищното образование за намаляване на риска на отпадането от училище.

Прилагането на Вариант 1 няма да има негативни ефекти относно екологичното равновесие, както и няма да доведе до промяна в административната тежест.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

При извършените проучвания и анализи в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието рискове от приемането на Постановлението, включително възникване на съдебни спорове, не са установени.

Няма

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

0 – Ще се повиши

0 Ще се намали

0 Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С Постановлението не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

Не

9. Създават ли се нови регистри?

Приемането и действието на Постановлението не е свързано със създаването на нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Постановлението няма ефект върху малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

0 Да

0 **Не** изисква цялостна оценка на въздействие.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

С проекта на нормативен акт не се въвеждат разпоредби от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Милка Коджабашиева – директор на дирекция „Организация и контрол”

Дата: 30.06.2017 г.

Подпис:

В настоящата частична предварителна оценка на въздействието са извършени промени съобразно становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет.